

Pr Karmen Joller
Sotsiaalministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

Teie 10.07.2025 nr 1.2-2/67-1

Meie 31.07.2025

Eelnõu koostööstamine

Austatud minister

Täname Teid, et võimaldasite Eesti Laagrikorraldajate Liidul tutvuda Vabariigi Valitsuse määruse „Nõuded noorte püsilaagri elukeskkonnale“ eelnõuga!

Püsilaagrite nõuete reguleerimine on tervistava ja arendava puhkuse teenuse pakkumiseks ja selleks noortele turvalise keskkonna tagamiseks oluline. Samas on tervitatav ka nõuete uuendamine, sh nende lihtsustamine, et võimaldada laagripidajatele paindlikumad teenusepakkumise tingimused ja arvestada laagrite erisustega. Leiame, et määruks tehtud muudatused ning ka uued lisandunud nõuded (s.o esmaabivahendite kättesaadavus ja vilus viibimise võimalus), on põhjendatud ja vajalikud.

Eesti Laagrikorraldajate Liit koostööstab sotsiaalministri määruse „Nõuded noorte püsilaagri elukeskkonnale“ eelnõu järgmise märkuse arvestamisel:

Teeme ettepaneku lisada määruse § 9. Nõuded juhendajate arvule täiendav lõige nõudega kasvatajate arvu kohta lähtudes noorte arvust laagris ning sõnastada see järgnevalt: „Noortelaagris peab iga 15 alla 18-aastase noore kohta olema vähemalt üks kasvataja (erivajadustega noorte puhul iga 10 noore kohta).”

Sarnane nõue (Laagri personali minimaalne koosseis) oli varasemalt kehtestatud sotsiaalministri määrusega (Noortelaagri tervisekaitse- ja noore tervises seisundi nõuete ning arstitõendi vormi kinnitamine 23.11.1999 nr 70). Nõue tühistati seoses Terviseameti moodustamisega 2009. aastal ja selle käigus toimunud määruste muutmisega (Rahvatervise seaduse alusel kehtestatud sotsiaalministri määruste muutmise seoses Terviseameti moodustamisega 11.12.2009 nr 94) ning mitte püsilaagrite reguleerimise sisulistest vajadustest ja seda ei koostööstatud siis valdkonna ekspertide või organisatsioonidega. Sama sisulise ettepaneku tegi ka Haridus- ja Teadusministeerium seni kehtiva Sotsiaalministri määruse koostööstamisel (Määruse eelnõu koostööstamine 30.01.2012 nr 8-2/12/51-2), kuid millega siis meile teadmata põhjustel ei arvestatud (eelnõude infosüsteemis puudub vastav tabel ettepanekutega arvestamise kohta). Seega alates 2012. aastast vastav nõue püsilaagritele sisuliselt puudub, kuid laagrikorraldajate esindusühinguga leiame, et see on noorte turvalisuse tagamiseks väga oluline.

Selge kasvatajate ja noorte suhtarv on oluline vahend noorte turvalisuse, arengu ja heaolu tagamiseks laagrites. See aitab korraldajatel paremini oma tööd planeerida, suurendab personali võimekust noori toetada ning tõstab laagrite usaldusväärsust ühiskonnas. Vastava regulatsiooni kehtestamist toetab ka haridus- ja teadusministri ringkiri laagripidajatele ja kohalikele omavalitsustele (Ringkiri noorte püsi- ja projektlaagrite koosseisu osas 26.04.2018 nr 11-1.1/18/2180) ning Haridus- ja Noorteameti poolt noorte püsi- ja projektlaagrite toetuste taotluste menetlemise aluseks olev kord (Noorte püsi- ja projektlaagri

toetuse andmise tingimused ja kord 11.01.2024 nr 2), kuid see ei laiene kõikidele tegevusloaga püsilaagritele (kes riigilt toetust ei taotle) ja on neile ainult soovituslik.

Seega leiame, et Eesti Laagrikorraldajate Liidu ettepanek lisada määrusesse konkreetne kasvatajate ja noorte suhtarvu nõue on, noorte turvalisuse ja arengu toetamise seisukohalt igati põhjendatud. Alljärgnevalt toome välja ka mõned täiendavad argumendid, mis toetavad vastava nõude taaskeshtestamist:

1. Laste ja noorte turvalisus ning järelevalve

Laagris viibivad noored ööpäevaringselt, mistõttu on vaja tagada pidev järelevalve ja reageerimisvalmidus. Suurem kasvatajate arv võimaldab kiiremat sekkumist kriisiolukordades (nt trauma, allergiline reaktsioon, kadumine). Piisav personal on oluline ka kiusamisjuhtumite või noortevaheliste konfliktide ennetamisel ja lahendamisel.

2. Individuaalse toe ja arengu toetamine

Noored vajavad emotsionaalset tuge, kuulamist, suunamist – eriti sotsiaalsetes, loovates ja arendavates tegevustes. Kasvatajate kaudu on võimalik paremini märgata noore individuaalseid vajadusi (nt kohanemiskasvatus, ärevus, koduigatsus).

3. Erivajadustega noorte kaasamine

Erivajadustega noorte puhul on väiksem suhtarv hädavajalik, et tagada neile võrdne osalus ja vajadustele ka vastav tugi. Paljud laagrid püüavad erivajadustega noori kaasata, kuid ilma kasvatajate arvu reguleerimata on see keeruline või ohutuse mõttes riskantne.

4. Kasvatajate töökoormuse reguleerimine

Ilma suhtarvuta võib kasvatajate töökoormus ületada mõistlikke piire, mis toob kaasa läbipõlemise, madalama töö kvaliteedi ja suurendab riskikäitumise tõenäosust. Selge norm annab laagri korraldajatele ja töötajatele õiguskindluse ning võimaldab paremini planeerida personali ja ka tegevuste mahtu.

5. Rahvusvahelised ja riiklikud praktikad

Mitmetes Euroopa riikides on noortega seotud valdkondades sarnased suhtarvud reguleeritud (nt koolides ja lasteasutustes). Eestis varasemalt kehtinud määrus (1999–2012) seadis standardi, mis oli valdkondlikus praktikas hästi vastu võetud ning samas oli sellel ka juriidiline väärtus.

6. Kvaliteedi ja usaldusvärsuse tõstmine

Selge kasvatajate määr annab ka lapsevanematele kindlustunde, et nende laps saab laagris piisavalt tähelepanu ja hooldust. Suhtarvu kehtestamine loob võrdsemad konkurentsitingimused laagritele ja aitab vältida kulude kokkuhoidu kvaliteedi arvelt.

Lugupidamisega
/ allkirjastatud digitaalselt /

Kaur Kõtsi
juhatuse esimees
Eesti Laagrikorraldajate Liit